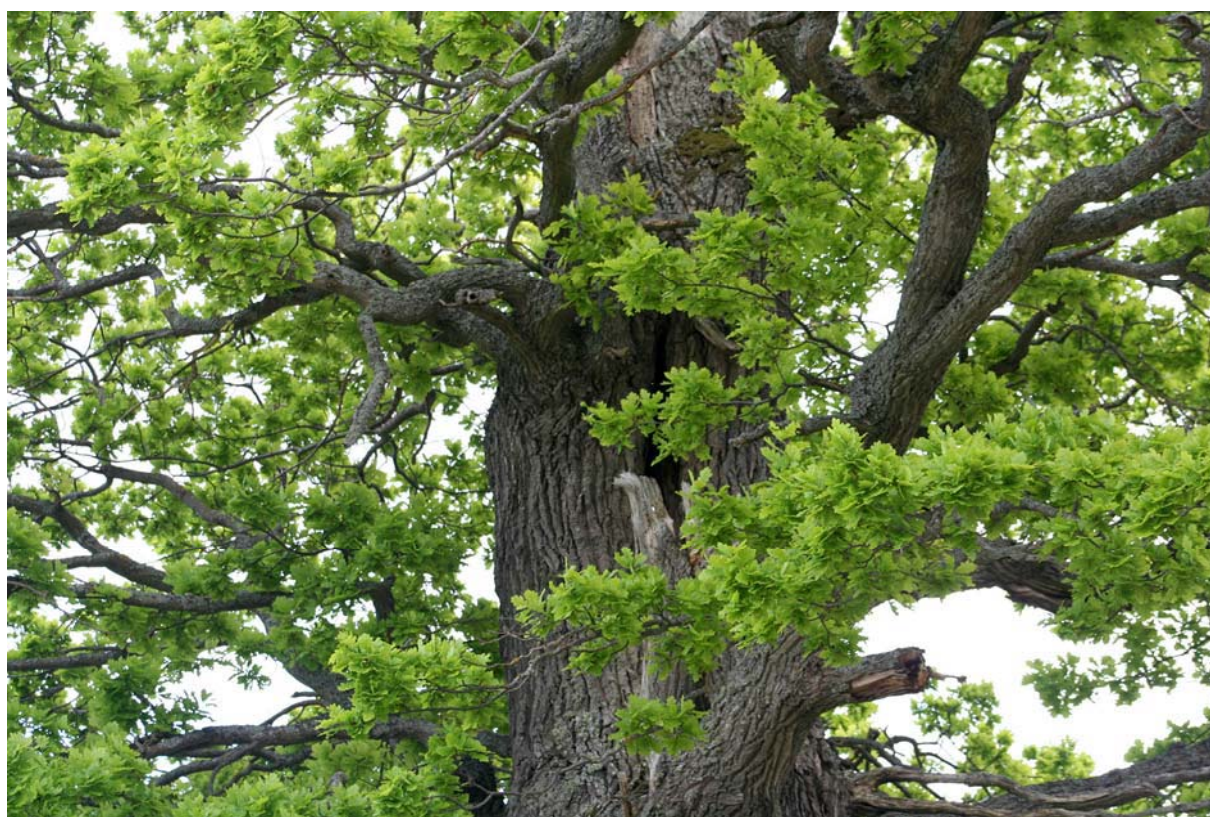

Hållbarhetsindikatorer 2012

Sammanfattning

Västerviks kommun har för perioden 2006-2010 redovisat sammanhållna Hållbarhetsboks slut genom ett antal utvalda indikatorer. För år 2012 redovisas tabeller med indikatorer utan någon fördjupad beskrivning av mål och omvärldsfaktorer. Nästa år, 2014 planeras ett mer fördjupat Hållbarhetsboks slut som speglar utvecklingen i kommunen den senaste 5-årsperioden.

Positiva tendenser

- + Arbetet med energieffektivisering av kommunkoncernens byggnader (bostäder och verksamhetslokaler) börjar ge resultat vilket visas genom att de totala inköpen av energi till bostäder och lokaler minskade med ca 30 % jämfört med år 2009. Inköpen av el minskade med mer än 50 % (räknat per ytenhet).
- + Luftkvaliteten i Västerviks stad blir successivt bättre och målen för halterna av bensen och partiklar i tätortsluften har uppnåtts
- + Mängden osorterat hushållsavfall minskar och insamling av papper och plast (producentansvar) ökar
- + Positivt flyttningsnetto till kommunen – trots vikande innevånarantal
- + Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram har ökat
- + Ohälsotalet (antal sjukdagar) minskar - men är fortfarande högt inom gruppen äldre kvinnor

Negativa tendenser

- Hög arbetslöshet – i särskilt allvarlig är arbetslösheten bland ungdomar, där 28 % saknar jobb
- Energianvändningen i samband med kommunkoncernens transporter (med personbilar) ökade under året – mer energi per körd km och högre totalt antal fordonskilometer, samtidigt sker övergången till förnybar/fossilbränslefri energi mycket långsamt.
- Kommunen har tappat några placeringar in Näringslivsrankingen – och ligger nu på 93:de plats bland landets kommuner – målet är topp 30

Hållbar utveckling i Västerviks kommun

En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt effektivt och så robust att inte bara vi som lever här och nu, utan också kommande generationer och människor i andra delar av världen, kan få en hög livskvalitet och en god miljö.

Hållbar utveckling förutsätter långsiktighet och helhetssyn med en balans mellan sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer. Dessa faktorer är beroende av varandra och måste samspela. Var för sig är de nödvändiga men inte tillräckliga. För att vi ska få en hållbar framtid i Västervik måste vi tänka i flera dimensioner och se helheten och sammanhangen.

Den ekologiska dimensionen ger de yttre ramarna för biologiskt liv. Vi är alla beroende av naturen och dess kretslopp för att vi ska kunna överleva. Om ekosystemens funktioner utarmas och kollapsar kommer hälsa, välbefinnande och ekonomisk utveckling inte kunna upprätthållas. Den ekologiska dimensionen sätter gränser för vad naturen tål. De 16 av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen beskriver tillståndet i miljön för ett samhälle som från ekologisk synpunkt kan bedömas ha en hållbar utveckling. Målen skall uppnås till 2020 och är vägledande för tolkningen av miljöbalken

Den sociala dimensionen handlar om varje människas rätt till ett värdigt liv med god hälsa, försörjning, trygghet, gemenskap och möjligheter till att påverka utvecklingen. Social sammanhållning, livskvalitet och välfärd kontra utanförskap är centrala aspekter av begreppet social hållbarhet. Ett samhälle som är socialt hållbart har människornas behov och förutsättningar i centrum. Ett socialt hållbart samhälle präglas av goda mötesplatser och alla människor oavsett kön, ålder, socioekonomisk och etnisk tillhörighet har samma möjligheter att ta del av det goda samhället. Fokus ligger på en demokratisk värdegrund, hälsa, delaktighet och trygghet.

Den ekonomiska dimensionen är det medel som skapar förutsättningar för livskvalitet och välfärd. Ordet ekonomi betyder hushållning med knappa resurser och i ett ekonomiskt hållbart samhälle kan alla människors grundläggande behov tillgodoses utan att naturens resurser tar slut eller skadas. En hållbar ekonomisk tillväxt tar hänsyn till hur både människor, miljö och ekonomi utvecklas.

Hur mäter vi hållbarheten?

Genom att följa ett antal indikatorer som speglar kommuninvånarnas miljösituation, livskvalitet och försörjning kan vi få en bild av utvecklingens hållbarhet.

Hållbarhetsindikatorerna speglar utvecklingen för kommuninvånarnas miljösituation, livskvalitet och försörjning. Syftet är att redovisa situationen i Västerviks kommun i förhållande till omvärlden och att skapa ett underlag till beslut om framtida åtgärder. De flesta av indikatorerna kommer från officiell statistik andra uppgifter härrör från regional miljöövervakning, kommunala enkäter eller sammanställningar inom de kommunala förvaltningarna. Tyvärr finns en stor eftersläpning i statistiken.

Ekologiska hållbarhets områden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik - Blir vi bättre	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik - Är vi bra idag?	Riket 2012	Kommentar
Effektiv och förnybar energi							
	Energianvändning i kommunen per invånare	MWh/inv	32,5 MWh (2010)			Genomsnitt för riket var 42,5 MWh (2010)	Minskning sedan 1990 men marginell skillnad de senaste åren
	Utsläpp av koldioxid från fossila bränslen i kommunen per inv.	ton CO2/inv	3,0 ton (2008)			Genomsnitt för riket var ca 7 ton/inv (2010)	Regionalt delmål 4,4 ton till 2010 klaras långt kvar till No-oil 2030
	Energi-användning i kommun-koncernens byggnader	kWh/m ²	127,3 kWh/m ²			Energi-strategi-indikator	Mängd inköpt energi till kommunens lokaler och bostäder – kraftig minskning (förbättring) sedan 2009
	Elanvändning kommun-koncernens byggnader	kWh/m ²	27,8 kWh/m ²			Energi-strategi-indikator	Mängd inköpt el energi till kommunens lokaler och bostäder kraftig minskning (förbättring) sedan 2009
	Energi-användning kommun-koncernens personbilar	kWh/km	0,75 kWh/km			Energi-strategi-indikator	Svag försämring sedan 2009
	Andel förnybar energi i drivmedel för kommun-koncernens personbilar	Procent	13,1 %			Energi-strategi-indikator	Svag förbättring sedan 2009 (biogas utgör 10%)

Ekologiska hållbarhets områden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik - Blir vi bättre	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik - Är vi bra idag?	Riket 2012	Kommentar
Luftkvalitet							
	Partikelhalt i tätortsluften - PM10 vid mätstationen i Västervik	µg/m ³	12 µg/m ³ (2011)			Genomsnitt för riket var 16 µg/m ³ (2011)	MKN på 40 µg/m ³ och mål på 20 µg/m ³ klaras. Halten sjönk (förbättrades) något under 2011 – mäts vart annat år.
	Bensenhalt i tätortsluft – vid mätstationen i Västervik	µg/m ³	0,8 µg/m ³ (2011)			Halterna minskar i de flesta tätorter – medelvärde för riket var 1,1 µg/m ³ (2011)	MKN på 5 µg/m ³ klaras, liksom det lokala målet (1,0)
	Nedfall av svavel - krondropp vid stationen i Risebo	kg/ha och år	1,5 kg (2010)			Stora variationer i landet, högst nedfall i sydväst	Under nivån för kritisk belastning (3,0) Något högre halt (sämre) än 2009.
	Nedfall av kväve - krondropp vid stationen i Risebo kg/ha och år	kg/ha och år	2,2 kg (2010)			Stora variationer i landet - högst nedfall i sydväst	Under nivån för kritisk belastning (4,5) Något högre halt (sämre) än 2009.
Vattenmiljöer							
	Syrgashalt under augusti månad i djuphålan på 60m Gamlebyviken	ml/l	1,3 ml/l (2011)				Positiv utveckling sedan 2002 men år 2011 var syrehalten under augusti tillfälligt lägre än medelvärdet för perioden 2001-2009

Ekologiska hållbarhets områden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik - Blir vi bättre	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik - Är vi bra idag?	Riket 2012	Kommentar
	Andel av kommunens sjöar, vattendrag och kustvattenföremål som uppnår God ekologisk status	Procent av statusklassade sjöar, vattendrag och kustvatten	Kustvatten 0 % Sjöar: 80% Vattendrag 25 %				Klassning enligt Vattenmyndighetens statusklassning
Resurs-effektiva och giffria kretslopp							
	Årsmedelhalter av kadmium, kvicksilver och bly i kommunalt avloppsslam	mg/kg TS	Bly 23 mg/kg Kadmium 0.94 mg/kg Kvicksilver 0,83 mg/kg				Stabila nivåer, Gränsvärden klaras med marginal - stabil utveckling
	Hushållsavfall från kommuninvånarna exklusive producentansvar	kg/inv	377 kg				Minskning sedan 2010 minskning av grovsopor det senaste året
	Utsorterat avfall för återvinning enligt producentansvar	kg/inv	Metallförpackningar 3,6 kg Tidningar 38,5 kg Glasförpackningar 21,0 kg Pappersförpackningar 16,2 kg Plastförpackningar 9,3 kg				Insamlingen minskade för metall, glas och ökade för papper och plast

Ekologiska hållbarhets områden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik - Blir vi bättre	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik - Är vi bra idag?	Riket 2012	Kommentar
Biologisk mångfald							
	Andel skyddad natur genom naturreservat och biotopskydd	Procent av den totala landarealen	5,3%				Under 2011 slogs tre naturreservat samman till Norra Tjust
	Andel åkermark med (miljöstöd för) ekologisk odling	Procent av all åkermark	20% (2009)			Medel för riket var 16,6 % (2010)	Regionalt delmål på 20 % i Kalmar län uppnås
	Andel åkermark som är ekologiskt certifierad	Procent av all åkermark	6% (2008)			Medel för riket var 8 % (2010)	Ersätter KRAV godkänd areal
	Inköp av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen	Procent av alla livsmedelsinköp	10,7%				Svag minskning jämfört med 2012 och långt kvar till målet på 25 % år 2015

Sociala hållbarhets områden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik	Riket 2012	Kommentar
Delaktighet och inflytande							
	Valdeltagande	Andel (%) av de röstberättigade i kommunalvalet	82,2% (2010)			81,6% (2010)	Liten ökning jämfört med förra valet
Ekonomiska och sociala förutsättningar							
	Arbetslöshet hela befolkningen 16-64 år	Andel (%) öppet+ arbetsmarknadsåtgärder	11,0%			8,9%	En större ökning av arbetslösheten än i riket
	Arbetslöshet ungdomar 18-24 år	Andel (%) öppet+ arbetsmarknadsåtgärder	28,2 %			18,4%	Från en redan hög andel till en ännu högre andel ungdomar som är arbetslösa
Trygga och goda uppväxtvillkor							
	Barns ekonomiska utsatthet	Andel % barn och ungdomar 0-17 år totalt som finns i ekonomiska utsatta hushåll. Med ekonomisk utsatta menas hushåll med låg inkomst eller försörjningsstöd.	11,4 % (2010)			12,7 % (2010) – stor variation mellan olika kommuner	Något lägre än riksgenomsnittet

Sociala hållbarhets områden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik	Riket 2012	Kommentar
Utbildnings nivå							
	Andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram	Procentuell andel av alla elever	88,0%			88,0%	Lika som i riket
	Andel kommuninvånarna med eftergymnasial utbildning	Procentuell andel av alla kommuninvånare.	27,7%			37,5%	Förbättring men fortfarande nästan 10 % lägre än riket
Trygghet och hälsa							
	Andel anmälda brott	Antal brott per 100000 invånare	8 260			14 730	Stabil nivå, lågt jämfört med riket
	Ohälsotal	Antal sjukdagar per person och år 20-64 år	Kvinnor 39,8 Män 29,9			kvinnor 35,5 män 24,6	Hög andel sjukskrivna kvinnor särskilt över 45 år, ökning sedan 2000
	Antalet gravida rökare av samtliga gravida	Procentuell andel rökare av samtliga blivande mödrar	10,9%			6,8%	Västervik är fortfarande efter riksgenomsnittet Trenden är en långsamt minskande andel

Ekonomiska hållbarhetsområden	Indikatorer	Mått	Västervik 2012	Trend i Västervik	Tillstånd/ måluppfyllelse i Västervik	Riket 2012	Kommentar
Befolkningsutveckling							
	Folkmängd	Antal (31 dec 2012)	35 892				Minskning sedan förra året
	Flyttningsnetto	Antal	+12				Positiv utveckling under 2000-talet
Företagsklimat							
	Näringslivsranking	Ranking enligt Svenskt Näringsliv Enkät till kommunens företagare	93				Mål topp 30 Tappar 13 placeringar jämfört med förra året.
	Nyföretagande - nettotillväxt	Nettotillväxt företag i förhållande till företagsbeståndet.	3,4%			Netto Kalmar län 4,2 %	Minskar 0,2% från förra årets värde.
	Nyföretagande – förnyelsefaktor	Andel nya företag i procent av företagsbeståndet.	6,3%				6,3% (2011)
Regional utveckling							
	Förvärvsfrekvens	Andel (%) ålder 20-64 år	78,6% (2011)			(2011) 76,8%	Ökning med 2,3% jämfört med 2010
	Bruttoregion produkt (BRP)	BRP per kommuninnevånare i kr	242 000 kronor (2010)				Ökande jämfört med 2009
	Bruttoregion produkt (BRP)	BRP per kommuninnevånare i procent av riket	68% (2010)				Minskade 2% jämfört med 2009